

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 6.4.2017
Sayı: 1335

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

29.08.1977 tarihli ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasası ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereği için arz ederiz. 06.04.2017

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	-Plan ve Bütçe -Sağlık, Aile, Gelişim ve Sosyal İşler			
Esas Komisyon	-Yükseköğretim			
Tarih:	20 Nisan 2017		E.No: 2/1692	
Yür. Üyesi	Bşk. Yrd.	Başkan	Gn. Sek. Yrd.	Gn. Sek.
	BA	K.T.	K.T.	A
TBMM BAŞKANI	K.			

TBMM	
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
07 Nisan 2017	
Numara:	

TBMM	
GENEL EVRAK	
07 Nisan 2017	
No:	123603

GENEL GEREKÇE

Muhtar köy ya da mahallenin yasalarla tanımlanmış ortak işlerini yürütmek, sorumluluk alanındaki konularda görüş bildirmek ve mahalleyi temsil etmek üzere o mahalde ikamet eden yurttaşlarca seçilen kişidir. Muhtarlıklar kuruluşundan bu yana ikili bir temsil rolü üstlenmişlerdir; bir yandan yerel halkın, diğer yandan bulundukları yerde devletin temsilcisi rolünü üstlenerek kamusal nitelikteki bazı mahalli görevleri yerine getirmektedirler. Üstlenmiş oldukları mahalli nitelikteki görevlere karşın kuruluşlarından itibaren muhtarlıklar siyasi bir mevki olarak görülmemiş, bu nedenle de muhtarlığa adaylık siyasal partilerden bağımsız olarak gerçekleştirilmiştir.

Anayasanın 127'nci maddesinde il özel idareleri ve belediyeler yanında köy yönetimleri de tüzel kişilik verilerek yerel yönetim birimi olarak kabul edilmiştir. Öte yandan kentsel yerleşim birimleri olan mahalleler yerel yönetim birimi olarak sayılmamıştır. Ülkemizde muhtarlık kurumu kentlerde mahalle muhtarlığı köylerde ise köy muhtarlığı şeklinde düzenlenmiştir.

6360 sayılı Kanunun 2014 yılında yapılan mahalli idare seçimleri ile yürürlüğe girmesinden sonra büyükşehir belediye sınırları içinde kalan 16.067 köyün tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülmüştür. İçişleri Bakanlığının verilerine göre 18.143'ü köy 31.635'i mahalle olmak üzere toplam 49.778 muhtarlık mevcuttur. Ayrıca 80.696'sı köy 137.781'i mahalle olmak üzere toplam 218.477 muhtarlık ihtiyar meclisi üyesi bulunmaktadır.

Muhtarlık kurumu mevcut sistem içerisinde önemli kamusal görevler yürütmektedir. Bu görevler köy ve mahalle muhtarlıkları için farklılıklar arz etmektedir.

Köy Muhtarlarının önemli görevleri;

1. Hükümet tarafından bildirilecek kanunları, nizamları köy içinde ilan etmek ve halka anlatmak ve kanunlar, nizamlar, talimatlar, emirler ile kendisine verilecek işleri görmek,

2. Köy sınırları içinde dirlik, düzenlik ve asayişin sağlanmasına katkıda bulunmak,

3. Köyde doğum, ölüm, evlilik ve benzeri gelişmeleri yetkili mercilere bildirmek, mahkeme celpleri ve askerlikle ilgili belgeleri muhataplarına ulaştırmak,

4. Köy sınırı içinde oluşan yangın ve benzeri olağanüstü durumlarda gerekli önemleri almak,

5. Mahkemeler önünde köyü temsil etmek,

6. Muhtarlığın sorumluluk alanında bulunan işlerde gerekli mali düzenlemeleri ve harcamaları yapmak,

7. Köyü etkileyecek sağlık sorunlarına yönelik gerekli önlemleri almak, gerekli mercileri bilgilendirmek,

8. Köy Muhtarları il ve ilçelerinde kendi aralarından iki köy muhtarını KÖYDES'te görev yapmak üzere seçmek,

Şeklinde sıralanabilir;

Kentsel nitelikteki mahalle birimlerinin sayıları ve yerleşme türüne göre dağılımları dikkate alındığında; mahallelerin %80'i 30 büyükşehir bünyesinde, %4'ü 51 kent merkezinde, %10'u 400 ilçede ve %5'i de 396 belde statüsündeki yerleşmelerde olmak üzere toplam 31.635 mahalle muhtarlığı bulunmaktadır. Ayrıca bu muhtarlıklar bünyesine 137.781 ihtiyar meclisi üyesi görev yapmaktadır.

Mahalle muhtarlarının önemli görevleri aşağıda sıralanmıştır;

1. Muhtar, mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek, mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek, mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, diğer kurumlarla iş birliği yapmak ve kanunlarla verilen diğer görevleri yapmakla yükümlüdür.

2. Mahalle Muhtarları belediyelerin 5 yılda bir Emlak Takdir Komisyon toplantılarına katılabilme, imza kullanma ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 49 uncu maddesinin "b" bendi uyarınca dava açma hakkı tanınmıştır.

3. Diğer ihtisas komisyonu toplantılarına katılır söz söyler ancak bu komisyonlarda oy hakkı yoktur.

4. Mahalle Muhtarı, belediyelerin mahalle sayısına göre kent konseyinin delegesi olabilmektedir.

5. Mahalle Muhtarları arasında Vali ve Kaymakamlıklarca tespit edilen bir Muhtar İnsan Hakları Komisyonunda görev yapar.

6. Bu görevler dışında nüfus ve benzeri bilgilere ilişkin bilgi düzenleme, yapılacak aramalarda hazır bulunma, yoksulluk belgesi düzenlenmesi gibi görevler de Mahalle muhtarlıklarının sorumlulukları arasındadır.

7. Sınırlı sayıda muhtar sosyal yardımlaşma vakfı mütevelli heyeti üyesi olabilmektedir.

Kentsel yerleşmelerde görev yapan mahalle muhtarlıkları açısından bakıldığında yapısal sorunlar daha farklı bir içerik kazanmaktadır. Bu bağlamda muhtarlıkların en önemli sorunu statüsü belirsiz bir yönetim birimi olmalarıdır. Bu belirsizlik muhtarlığın güçlü belediyeçilik sistemi karşısında ezilmesine yol açarken, vatandaşların da ilgi odağı olamamasıyla sonuçlanmaktadır.

Köy yönetimleri anayasada yerel yönetim birimi olarak sayılırken, mahalle muhtarlıkları kamu tüzel kişiliği olan yerel yönetim birimi olarak görülmemiştir. Kamu tüzel kişiliğinin bulunmayışı muhtarlıkların bütçe ve kaynak kullanımı konularında elini bağlayan bir kısıt olarak öne çıkmaktadır.

Muhtarlıkların sınırlı yetki ve görevlerle donatılmış olması muhtarlıkların bir temsil makamı olarak görülmesini de engellemektedir. Bu nedenle, mahalle birimi ve muhtarlıkların güçlendirilmesine yönelik yapısal nitelikte bir değişimin sağlanması, bütçe ve kaynak kullanımı olanakları sağlanması yanında, temsil gücünün artırılması gibi köklü değişikliklerin kapsamlı biçimde tartışılmasını gerektirmektedir.

Mahalle toplulukların yaşamı açısından bir komşuluk, dayanışma ve ortak yaşam birimi olmasına karşın, modern yaşam içinde statüsü muğlaklaşmış, bu duruma paralel olarak muhtarlık birimi de önemini yitirmeye başlamıştır.

Modern yaşam yüz yüze ilişkileri ne derece aşındırırsa aşındırsın, insan varlığını anlamlı kılan birlikte yaşama arzusu ve yaşam alanlarına olan bağlılık, mahalleyi insanlar açısından vazgeçilmez kılmaktadır. Mahalle ölçeğinde bir parkın, kreşin, okul ya da kütüphanenin varlığı orada yaşayanlar açısından yaşam kalitesini yükselten sosyal hizmetlerdir. Yaşam çevresinde insanların kendini güvende hissetmesi o yere bağlılığın ön şartıdır. Alışveriş yaptığınız esnafı tanımak, gidilen

parka gelenlere aşına olmak insana kendini evinde hissettiren duygulardır. Bu nedenle yaşam ne derece modernleşirse modernleşsin, aidiyet, çevreyi tanımanın verdiği güven duygusu gibi hissiyatlar varlığını koruyacaktır. Tam da bu nedenle “mahalle” kavramı bu duyguların paylaşıldığı bir mekânsal alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Belediyeler vatandaşların yaşamlarıyla ilgili alınan kararlar ve yapılan uygulamalarda en önemli kurumlar olarak öne çıksa da, birçok kentli için belediye ölçeği hala erişilmez kalmaktadır. Birçok yerleşmede belediyelerin hizmet verdiği nüfus yüzbinler ve hatta milyonlarla ifade edilmektedir. Bu durum yanında, belediyelerin bürokratik ve kurumsallaşmış yapısı vatandaşların katılımı açısından caydırıcı olmaktadır.

Osmanlı'dan başlayarak mahalle ve köyler yerel halkın birlikte yaşamı ve yüz yüze ilişkileri tarafından belirlenen ve dayanışma ilişkileri ile öne çıkan birimler olagelmıştır. Bununla birlikte, köy ve mahalle birimleri ve muhtarlıkları sistematik biçimde önemlerini yitirmişler; son yıllarda uygulanan bilinçli politikalar bu önemli yerleşme ve yönetim birimlerini yok olma noktasına getirmiştir. Oysa Türkiye'nin yönetim tarihi içinde kırdaki “Köy” yerleşmeleri, kentlerde ise “Mahalle” birimleri temsili demokrasinin ve katılımcılığın en küçük ve en anlamlı birimleridir. Çünkü bu birimler yerel halkın yaşam alanları olarak yüz yüze ilişkileri etrafında şekillenmektedir. Bu nedenle, Türkiye’de temsili demokrasinin en anlamlı ifade bulduğu seçimler köy ve mahalle muhtarlıkları seçimleridir. Çünkü köy ve mahalle halkı, muhtar adaylarını birebir tanır ve seçimlerde ona göre oy kullanır. Bununla birlikte köy ve mahalle düzeyinde temsili demokrasinin işleyişi diğer ölçeklerdeki işleyişten önemli bir özelliğiyle ayrışır. **Bu yerleşmelerde muhtarlık kurumuna siyasal hedefler değil, toplumsal ihtiyaçlardan doğan bir temsil ihtiyacı damgasını vurmuştur.**

Kentsel yerleşmelerde görev yapan mahalle muhtarlıkları açısından bakıldığında yapısal sorunlar daha farklı bir içerik kazanmaktadır. Bu bağlamda **muhtarlıkların en önemli sorunu statüsü belirsiz bir yönetim birimi olmalarıdır. Bu belirsizlik muhtarlığın güçlü belediyeçilik sistemi karşısında ezilmesine yol açarken, vatandaşların da ilgi odağı olamamasıyla sonuçlanmaktadır.**

Muhtarlıkların sınırlı yetki ve görevlerle donatılmış olması muhtarlıkların bir temsil makamı olarak görülmesini de engellemektedir. Bu nedenle, mahalle birimi ve

muhtarlıkların güçlendirilmesine yönelik yapısal nitelikte bir değişimin sağlanması, bütçe ve kaynak kullanımı olanakları sağlanması yanında, temsil gücünün artırılması gibi köklü değişikliklerin kapsamlı biçimde tartışılmasını gerektirmektedir.

Mahalle birimlerinin hizmet ve katılım ölçeği olarak güçlendirilmesi, belediye yönetimlerinin etkin hizmet vermesi ve demokratikleştirilmesi açısından da önemlidir. Belediyelerin Mahalleyi temel alan bir anlayışla hizmet üretmesi ve örgütlenmesi muhtarlarımızı önemli hale getirecek, onları mahalle ile belediyeler arasındaki ilişkide de anahtar konumuna taşıyacaktır.

Yukarıda sayılan önemli görevlerin etkin bir şekilde yerine getirilmesi için yetki ve sorumluluk alanları daha da genişletilmiş, merkezi ve yerel yönetimlerin karar alma süreçlerinde mahalleyi ve halkını temsil edebilen ve sorunlarını ileterek çözüm aracı olabilen bir kurumsal güce ihtiyaç vardır. Bu kapsamda köy ve mahalle muhtarlıklarını düzenleyen yasaların yukarıda anlatılan anlayışla sorunları çözecek köklü bir şekilde gözden geçirilerek tek bir kanunda toplanmasına ihtiyaç vardır.

Bu Kanun Teklifinde yukarıda sayılan sorunların bir kısmının çözülmesi ve muhtarlık kurumunun daha etkili hale getirilebilmesine ilişkin olarak;

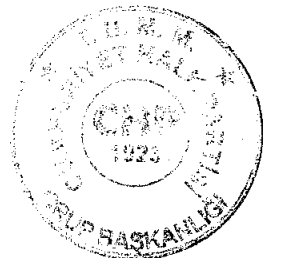
- Köy ve mahalle muhtarlarının mali durumlarının iyileştirilmesi,
- Köy ve mahalle asıl ihtiyar meclisi üyelerine de aylık ödenek verilmesi,
- Bakanlar Kuruluna ödenekleri görev yapılan yerin ekonomik ve sosyal koşullarına göre farklılaştırma yapabilmesine yetki verilmesi,
- Ödeneklerin İçişleri Bakanlığınca ilgili belediyelere aktararak buradan hak sahiplerine aylık olarak ödenmesi,
- Muhtar ve ihtiyar meclisi ödeneklerin haciz edilememesi,
- Köy ve mahalle muhtarlarından herhangi bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkisi olmayanların sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilmeleri ve primlerinin kurum payının devlet tarafından karşılanması,
- Geçmiş dönemlerde muhtarlık yapanların bu sürelerde herhangi bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkisinin olmaması durumunda borçlanarak sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilmeleri,
- Köy ve mahalle muhtarlığı ve ihtiyar meclisi üyeliğine aday olanların da Yüksek Seçim Kuruluna başvurarak seçimlerin Yüksek Seçim Kurulunun

denetiminde ve gözetiminde yapılması ve bu görevlere aday olanlardan adaylık ücreti alınmaması,

- Köy ve mahalle muhtarlıklarının hizmet binası, su, elektrik, doğalgaz, telefon, internet, kırtasiye, demirbaş ve diğer giderlerinin ilgili il özel idaresi veya belediye bütçesinden zorunlu olarak karşılanmasıyla ilgili idarelerine görev olarak verilmesi,
- Belediye sınırları içinde muhtarlıkların hizmet sunacağı nüfusun 20.000 kişi ile sınırlandırılması,
- Köy ve mahalle muhtarlarına silah taşıma ruhsatı verilmesi,
- 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen köylerin 30 Mart 2014 tarihinden önce kendi imkânları ile satın aldıkları veya inşa ettikleri köy konağı, kültür binaları, kütüphane gibi binalar ile yine aynı şekilde satın alınarak köy tüzel kişiliği adına kaydedilen arsa ve arazilerden köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ile ilgili belediye ve diğer kamu idarelerine devredilenlerin talep edilmesi halinde o mahalle sakinleri tarafından kurulan dernek veya vakıflara ücretsiz devredilmesi,
- Her ilde Köy ve Mahalle Muhtarları Odasının kurularak köy ve mahalle muhtarlarının bu odalara kayıt olması, illerdeki odaların bir araya gelerek Köy ve Mahalle Muhtar Odaları Konfederasyonunu oluşturması, nüfusu 250.000 ve daha fazla ilçe merkezlerinde de Konfederasyon genel kurul kararı ilçe ilçe odası kurulabilmesi, illerde kurulacak Köy ve Mahalle Muhtarları Odalarının kuruluşu, organları, organların oluşumu, seçim esasları, görevleri ve süreleri, gelirleri, giderleri, Konfederasyonda odaların temsili, Konfederasyonun kuruluşu, organları, organların oluşumu, seçim esasları, görevleri, gelirleri ve giderleri ile diğer hususların çıkarılacak tüzükle belirlenmesi konusunda İçişleri Bakanlığına hazırlanacak yetki verilmesi,

amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

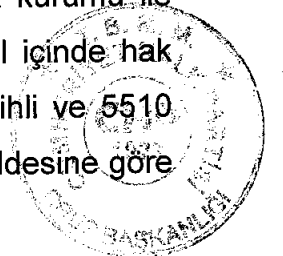
MADDE 1- Maddeyle 2108 Sayılı Kanunun 1'inci maddesinde yapılan değişiklikle muhtar ödenekleri artırılmakta, ihtiyar meclisi üyelerine de aylık ödenek verilmesi sağlanmakta, Bakanlar Kuruluna muhtar ve ihtiyar meclisi üyelerine verilecek ödeneklerin bulunulan kentin ekonomik ve sosyal şartları ile kent veya köy merkezi olma gibi şartlar dikkate alınarak farklılaştırma yapabilme, ödeneklerin haciz edilememesi, ödeneklerin ilgili belediyelerin bütçelerine aktarılarak buradan ödenmesi, ödeneklerin ayın on beşinde peşin olarak ödenmesi, yapılacak ödemelerin **bütçeleştirilmesi, ilgili belediyelerin hesabına aktarılması ve hak sahiplerine ödenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi konusunda İçişleri Bakanlığının yetkilendirilmesi sağlanmaktadır.**

MADDE 2- Maddeyle 2018 sayılı Kanunda yapılan değişiklikle herhangi bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkisi bulunmayan muhtarların 5510 sayılı Kanunun 4/b maddesine göre sigortalı sayılmaları ve kurum payının devlet tarafından kişi payının ise hak sahibi tarafından ödenmesi, **muhtar ödeneklerinden kesilecek sosyal güvenlik primlerinin kesilmesi ve sosyal güvenlik kurumunun hesabına aktarılmasına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesi konusunda İçişleri Bakanlığının yetkilendirilmesi sağlanmaktadır.**

MADDE 3- Maddede yapılan değişiklikle muhtarlara 10.07.1953 Tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun kapsamında silah taşıma ruhsatı verilmesi sağlanmaktadır.

MADDE 4- Maddeyle 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 31'nci maddesinde yapılan değişiklikle muhtar ve ihtiyar meclisi üyelerine yapılacak seçimlerin Yüksek Seçim Kurulu gözetiminde yapılması ve adaylık için başvuru ücreti alınmaması sağlanmaktadır.

MADDE 5- 29.08.1977 Tarihli ve 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasına eklenen geçici maddeyle muhtarların bu Kanunun yürürlük tarihinden önce muhtarlıkta geçen, ancak herhangi bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilmemiş sürelerin bu Kanunun yayım tarihinden itibaren bir yıl içinde hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 82'nci maddesine göre

belirlenen prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere kendilerince belirlenecek kazancın % 20'si üzerinden hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren iki ay içinde peşin ödemeleri veya gecikme faizi ile birlikte 24 ayda ödemeleri halinde borçlandırılan sürelerin sigortalılıklarından sayılması sağlanmaktadır.

MADDE 6- Maddeyle 03.07.2005 Tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunun üçüncü fıkrasına eklenen **“Belediye sınırları içinde kurulacak mahallenin nüfusu 20.000’den fazla olamaz”** cümlesi ile muhtarlıkların hizmet sunabilecekleri nüfusa üst sınır getirilmektedir.

Aynı maddenin son fıkrasında yapılan değişiklikle belediyelere **muhtarlığın hizmet binası, su, elektrik, doğalgaz, telefon, internet, kırtasiye, demirbaş ve diğer giderlerinin karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlama görevi verilmektedir.**

MADDE 7- Maddede 5393 sayılı Belediye Kanunun 60’ıncı maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent ile belediyelerin mahalle muhtarlıklarına sağlayacağı yardımlar giderleri arasına eklenmektedir.

MADDE 8- Maddeyle 22.02.2005 Tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 43’üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen bent ile il özel idarelerin köy muhtarlıklarına yapacakları yardımların giderleri içinde gösterilmesi sağlanmakta; eklenen fıkra ile de il özel idarelerine **muhtarlığın hizmet binası, su, elektrik, doğalgaz, telefon, internet, kırtasiye, demirbaş ve diğer giderlerinin karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlama görevi verilmektedir.**

MADDE 9- 10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa geçici madde eklenerek 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1’inci maddesinin (3) üncü fıkrasına göre tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen köylerin 30 Mart 2014 tarihinden önce kendi imkânları ile satın aldıkları veya inşa ettikleri köy konagi, kültür binaları ile yine aynı şekilde satın alınarak köy tüzel kişiliği adına kaydedilen arsa ve arazilerden köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ile ilgili belediye ve diğer kamu idarelerine

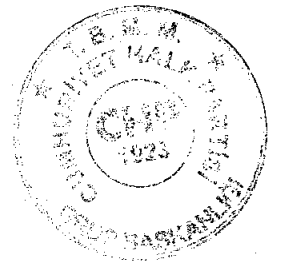
devredilenlerin bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl için başvurulması halinde o mahalle sakinleri tarafından kurulan dernek veya vakıflara ücretsiz devredilmesi sağlanmaktadır.

İkinci fıkrasında birinci fıkra uyarınca ilgili köy derneklerine veya vakıflarına yapılacak devirlere ilişkin komisyonun oluşturulması, tapu devir işlemleri ve diğer işlere ilişkin esas ve usullerin İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte belirlenmesi sağlanmaktadır.

MADDE 10- Maddeyle 10.04.1944 Tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanuna eklenen maddeyle köy ve mahalle muhtarlarının il ve ülke genelinde oda şeklinde ülke genelinde de konfederasyon şeklinde örgütlenmeleri, nüfusu 250.000 ve daha fazla olan ilçe merkezlerinde de Konfederasyon genel kurul kararı ilçe odası kurulabilmesi, il ve ilçe odaları ile konfederasyonun kuruluşu, organları, organların oluşumu, seçim esasları, görevleri ve süreleri, gelirleri, giderleri, Konfederasyonda odaların temsili, Konfederasyonun kuruluşu, organları, organların oluşumu, seçim esasları, görevleri, gelirleri ve giderleri ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenmesi sağlanmaktadır.

MADDE 11- Yürürlük maddesidir.

MADDE 12- Yürütme maddesidir.

**29.08.1977 TARİH VE 2108 SAYILI MUHTAR ÖDENEK VE SOSYAL GÜVENLİK
YASASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 29.08.1977 Tarihli ve 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının 1'nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Köy muhtarları ile mahalle muhtarlarına, **(17.000)** gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ödenek verilir. Köy ve mahalle muhtarları belediye tarafından sağlanan toplu taşıma araçlarından, verilecek toplu taşıma kartıyla, ücretsiz yararlanır.

Köy ve mahalle asıl ihtiyar meclisi üyelerine **(3.500)** gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ödenek verilir.

Bakanlar Kurulu (1) ve (2)'nci fıkra da belirtilen gösterge rakamlarını bulunan yerleşim yerlerinin ekonomik ve sosyal şartları ile kent veya köy merkezi olmasını dikkate alarak yüzde yirmi beşine kadar üst ve alt sınırları içinde kalmak şartıyla farklılaştırma yapabilir.

Bu ödenekler **haciz edilemez ve** damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Bu ödeneklerin karşılığı her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine konulur ve yılı içinde söz konusu bütçeden **ilgili belediye** bütçelerine aktarılır.

Bu ödenekler, her ayın on beşinci günü ilgili belediyeler tarafından **hak sahiplerine** peşin olarak ödenir.

Muhtar ve ihtiyar meclisi ödeneklerinin bütçeleştirilmesi, ilgili belediyelerin hesabına aktarılması ve hak sahiplerine ödenmesine ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 2- 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının 4'ncü maddesinin 1'nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4 üncü maddesi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek bir çalışması bulunmayan veya bu kapsamda aylık ve gelir almayan köy ve mahalle

muhtarları, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar. **Bu şekilde sigorta sayılanların 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunun 81'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendine göre hesaplanacak sigorta priminin kurum karşılığı bu Kanunun 1'inci maddesine göre hesaplanacak ödenekle birlikte ilgili belediyeye aktarılır. Hesaplanacak primin kişi payına düşen kısmı hak sahibinin muhtar ödeneğinden kesilerek ilgili belediye tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenir.**

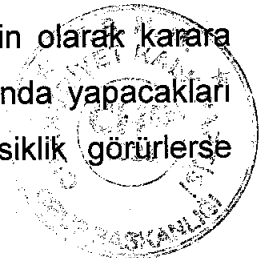
Muhtar ödeneklerinden kesilecek sosyal güvenlik primlerinin kesilmesi ve sosyal güvenlik kurumunun hesabına aktarılmasına ilişkin esas ve usuller İçişleri Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 3- 10.07.1953 Tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunun 7'nci maddesinin 1'nci fıkrasına aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

"6) Köy ve mahalle muhtarlığı görevleri sona erenler,"

MADDE 4- 18.01.1984 tarihli ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanunun 31'nci maddesinin 1'inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Köy ve mahalle muhtarlığı ile bunların ihtiyar meclisi üyelikleri seçimlerinde adaylar seçime katılacakları çevrenin ilçe seçim kurulu başkanlığına bu Kanunun adaylık için aradığı şartları taşıdıklarını belirten bir dilekçe ile başvururlar. İlçe seçim kurulları aday listelerini ait oldukları seçim çevresinde geçici listeler halinde ilan ederler. Geçici aday listelerinin ilanından itibaren beş işgünü içinde ilçe seçim kuruluna itiraz edilebilir. İtirazlar ilçe seçim kurulunca incelenir ve en geç beş gün içinde karara bağlanır. Alınan kararlara üç işgünü içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir. İl seçim kurulu bu itirazları en geç üç işgünü içinde kesin olarak karara bağlar. İlçe seçim kurulları kendi seçim çevrelerinin adayları hakkında yapacakları inceleme sonucunda adaylığa engel olmayacak herhangi bir eksiklik görürlerse

durumu geçici ilan süresi içinde ilgili adaya bildirerek eksikliklerin tamamlanmasını ister. Kendisine bildirim yapılan aday en geç üç gün içinde eksiklikleri tamamlar. Eksiklikleri tamamlamayan aday seçime katılamaz. İlçe seçim kurulunca teslim alınan başvurular geçici ilan süresinden önce incelenerek yapılan inceleme de adaylığa engel durumu tespit edilenlere durum geçici aday listeler belirlenmeden önce bildirilir. Kendisine bildirim yapılanlar üç işgünü içinde il seçim kuruluna itiraz edebilirler. Alınan itirazlar üç işgünü içinde kesin olarak sonuçlandırılır. İtirazları kabul edilen adaylar geçici aday listelerine dahil edilerek ilan edilir. Adaylık kesinleştikten sonra ilçe seçim kurulları bütün adayları oy verme gününden önceki on beşinci gün ilan eder. Adayların ilanından sonra adaylıktan çekilenlerin çekilme talepleri dikkate alınmaz. Ancak, bu kişiler seçilirlerse istifaları hüküm ifade eder ve yerlerine kendilerinden sonra gelenler seçilmiş sayılır. Aday listeleri kesinleştikten sonra ölüm halinde de aynı usul uygulanır. Bu fıkraya göre köy ve mahalle muhtarlığı ile ihtiyar meclisi üyeliklerine yapılacak başvurularda istenecek belge, dilekçenin şekli, adaylık ve itiraz süreçleri, birleşik ve resimli oy pusulalarının hazırlanması ile diğer hususlar Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir. Muhtar ve ihtiyar meclisi üyeliklerine adaylık ücreti alınmaz.”

MADDE 5- 29.08.1977 Tarihli ve 2108 Sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasına aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- Köy ve mahalle muhtarlarının bu Kanunun yayımı tarihinden önce muhtarlıkta geçen, ancak herhangi bir sosyal güvenlik kurumu ile ilişkilendirilmemiş süreleri bu Kanunun yayım tarihinden itibaren bir yıl içinde hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde 31.05.2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 82’nci maddesine göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt ve üst sınırları arasında olmak üzere kendilerince belirlenecek kazancın % 20’si üzerinden hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren iki ay içinde peşin ödemeleri veya gecikme faizi ile birlikte 24 ayda ödemeleri halinde borçlandırılan süreleri sigortalılıklarına sayılır.”

MADDE 6- 03.07.2005 Tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunun 9’uncu maddesinin üçüncü fıkrasının sonuna;

“Belediye sınırları içinde kurulacak mahallenin nüfusu 20.000’den fazla olamaz.”

Cümlesi eklenmiş ve son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Belediye, muhtarlığın hizmet binası, su, elektrik, doğalgaz, telefon, internet, kırtasiye, demirbaş ve diğer giderlerinin karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır.”

MADDE 7- 03.07.2005 Tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunun 60’inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“u) Mahalle muhtarlıklarının görevlerini yerine getirebilmelerini sağlayacak şekilde hizmet binası ve diğer ihtiyaçları.”

MADDE 8- 22.02.2005 Tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 43’ncü maddesinin birinci fıkrasına;

“r) Köy muhtarlıklarının görevlerini yerine getirebilmelerini sağlayacak şekilde hizmet binası ve diğer ihtiyaçları.”

Bendi ile aşağıdaki ikinci fıkra eklenmiştir.

“İl özel idare, muhtarlığın hizmet binası, su, elektrik, doğalgaz, telefon, internet, kırtasiye, demirbaş ve diğer giderlerinin karşılanması ve sorunlarının çözümü için bütçe imkânları ölçüsünde gerekli ayni yardım ve desteği sağlar; kararlarında mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır.”

MADDE 9- 10.07.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 6- 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1’inci maddesinin (3) üncü fıkrasına göre tüzel kişiliği kaldırılarak mahalleye dönüştürülen köylerin 30 Mart 2014 tarihinden önce kendi imkanları ile satın aldıkları veya inşa ettikleri köy konağı, kültür

kütüphane ve benzeri binaları ile yine aynı şekilde satın alınarak köy tüzel kişiliği adına kaydedilen arsa ve araziler ile yine köy tüzel kişiliklerince işletilen işletmelerden köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ile ilgili belediye ve diğer kamu idarelerine devredilenler bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde başvurulması halinde o mahalle sakinleri tarafından kurulan dernek veya vakıflara bedelsiz olarak devredilir.

Birinci fıkra uyarınca ilgili köy derneklerine veya vakıflarına yapılacak devirlere ilişkin komisyonun oluşturulması, tapu devir işlemleri ve diğer işlere ilişkin esas ve usuller İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte belirlenir.”

MADDE 10- 10.04.1944 Tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“**EK MADDE 1-** Köy ve mahalle muhtarları Köy ve Mahalle Muhtarları Odasına kayıt olmak zorundadır. İlde Köy ve Mahalle Muhtarları İl Odası kurulur. İllerdeki odalar bir araya gelerek Köy ve Mahalle Muhtar Odaları Konfederasyonunu oluşturur.

Nüfusu 250.000 ve daha fazla ilçe merkezlerinde Konfederasyon genel kurul kararı ilçe ilçe odası kurulabilir.

İllerde kurulacak Köy ve Mahalle Muhtarları Odalarının kuruluşu, organları, organların oluşumu, seçim esasları, görevleri ve süreleri, gelirleri, giderleri, Konfederasyonda odaların temsili, Konfederasyonun kuruluşu, organları, organların oluşumu, seçim esasları, görevleri, gelirleri ve giderleri ile diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak tüzükle belirlenir.”

MADDE 11- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 12- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

